

REFERAT: Møte i Nasjonal referansegruppe

Dato: 06.09.2023 12:00 - 07.09.2023 13:00
Sted: Fredriksten Hotell, Halden
Koordinator: Elisabeth Gammelsæter, elisabeth.gammelsater@nnd.no , +47 90965929
Referent: Hilde Rønning, hilde.ronning@nnd.no , +47 95852843

Deltakere	Organisasjon
Oskar Njaa	Bellona
Kjetil Nystuen	Klimavenner for kjernekraft
Oksana Nastasiy	Natur og ungdom
Tora Vassnes	Natur og ungdom
Kjersti Album	Naturvernforbundet
Åse Berg	Internasjonal kvinneliga for fred og frihet
Eva Fidjestøl	Internasjonal kvinneliga for frem og frihet
Øystein Nordgulen	Norges geologiske undersøkelser
Ida Gunleiksrud	Norges geologiske undersøkelser
Mikis van-Boeckel	Norges geologiske undersøkelser
Pål Mikkelsen	NND - Direktør
Ann-Cathrin Bekken	NND – Sektordirektør virksomhetsstyring
Nina Ramberg	NND – Sektordirektør sikkerhet, kvalitet og miljø
Martin Andreasson	NND – Sektordirektør kommunikasjon
Eivind Gerhardsen	NND – Sektordirektør virksomhetsstyring
Roar Bjøntegaard	NND – Prosjektleder sektor teknisk
Peter Bennett	NND- Rådgiver forskning og utvikling
Elisabeth Gammelsæter	NND – prosjektleder lokalisering
Christer Nilssen	NND – innholdsproduksjon sektor kommunikasjon
Jan Johannessen	NND – innholdsproduksjon sektor kommunikasjon
Andreas Amundsen	NND – innholdsproduksjon sektor kommunikasjon
Emil Sjøberg	NND – innholdsproduksjon sektor kommunikasjon
Hilde Rønning	NND – samfunnskontakt sektor kommunikasjon

REFERAT: Møte i Nasjonal referansegruppe

Dag 1 – 06.09.2023		
Tid	Agendapunkter Dag 1	Vedtak
12:00	1. Felles lunsj	
13:00	<p>2. Velkommen v/Elisabeth Gammelsæter</p> <p>a. Praktisk informasjon</p> <p>b. Presentasjon av nye medarbeidere i NND, sektor Kommunikasjon.</p> <p>Presentasjonsrunde blant deltakerne. NND, sektor Kommunikasjon har ansatt 3 nye medarbeidere siden forrige møte;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Andreas Amundsen, kommunikasjonsrådgiver innholdsproduksjon og digitale medier - Emil Sjøberg, lærling innholdsproduksjon - Hilde Rønning, samfunnskontakt 	
13:20	<p>3. Hvor står NND i dag. Det store bildet v/Pål Mikkelsen</p> <p>NNDs direktør, Pål Mikkelsen, ga deltakerne et tilbakeblikk på NNDs oppdrag, aktiviteter og milepæler siden etaten ble etablert i 2018.</p> <p>NND har et tydelig samfunnsoppdrag:</p> <ul style="list-style-type: none"> - NNDs oppdrag er å rydde opp etter Norges historiske atomforskningsprogram på en trygg og kostnadseffektiv måte. - Det presiseres at NND er nøytral i forhold til vurdering av om kjernekraft skal etableres i Norge. <p>Det vises til stortingsmelding om trygg nedbygging av norske atomanlegg og håndtering av atomavfall som per dags dato er Norges strategi for dekommisjonering.</p> <p>Stor milepæl da NND leverte søknader om konsesjon for Norges atomanlegg i Halden, på Kjeller og i Aurskog-Høland til Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) 21.12.2022. Status på søknaden: Under behandling hos DSA.</p>	

	<p>Et annet viktig dokument for referansegruppen å kjenne til er Nasjonal gjennomføringsplan for nukleær opprydding som er under utarbeidelse. Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har ansvar for utarbeidelse og høring av planen. NND kjenner per nå ikke status for når planen sendes på høring. NND har oppfordret NFD om å gi referansegruppen mulighet for å komme med innspill.</p> <p>Innspill fra salen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viktig å sikre fremdrift slik at vi får på plass et mellomlager for radioaktivt avfall. 	
14:15	<p>4. Utdyping status – fokus når og hvordan sivilsamfunnet kan bidra</p> <p>4 a) NNDs organisasjon per i dag og planen opp mot virksomhetsoverdragelse v/Martin Andreasson</p> <p>Se presentasjon her.</p> <p>På NNDs nettside finner man en tidslinje som viser hva som er gjort og måldato for overføring av de norske atomanleggene.</p> <p>4 b) Om konsesjonssøknadsprosessene, hva ligger foran oss? v/Nina Ramberg</p> <p>Se presentasjon her.</p> <p>4 c) Virksomhetsoverdragelse og utredning trinnvis virksomhetsoverdragelse v/Ann-Cathrin Bekken</p> <p>Se presentasjon her.</p> <p>Spørsmål fra salen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gis det mulighet for å komme med innspill til utredningen? <p>Svar fra NND</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fristen for å levere utredningen til DSA er 20.12.2023. NND kommer nærmere tilbake til muligheten for å komme med innspill. 	

	<p>4 d) Program for brukt brensel v/Peter Bennett</p> <p>Se presentasjon her.</p> <p>4 e) Midlertidige lager v/Roar Bjøntegaard</p> <p>Se presentasjon her.</p>	
16:00	<p>5. Ny tilskuddsordning inkl. spørsmål og diskusjon v/ Eivind Gerhardsen</p> <p>Se presentasjon her.</p> <p>Så snart ordningen er formalisert fra NFD sender NND ut søknadsskjema og frist for å sende inn søknad.</p> <p>Tilskudd vil bli betalt ut i løpet av høsten 2023.</p> <p>Da det er liten tid igjen av året kan man søke om å ta med videre midler til 2024 slik at aktiviteter som er satt på vent kan gjennomføres. Det må sannsynliggjøres/dokumenteres at dette er fordi slik aktivitet ikke ble mulig uten støtte.</p>	<p>1. NND sender ut søknadsskjema til deltakerne i referansegruppen.</p> <p>2. Tilskuddet betales ut innen utgangen av året.</p>
17:30	<p>6. Felles møte med ressursgrupper fra hhv. Aremark og Rokke</p> <p>Se referat her.</p>	
Dag 2 – 07.09.2023		
Tid	Agendapunkter	Vedtak
09:00	<p>7. Norges geologiske undersøkelse (NGU) orienterer om sitt kunnskapsinnhentingsprogram om geologi v/ Øystein Nordgulen, Ida Gunleiksrud, Mikis van Boekel</p> <p>Se presentasjon her.</p> <p>I presentasjonen henvises det til en landsdekkende rapport fra 2022 - Nasjonale oversiktskart for geologiske grunnundersøkelser for deponering av radioaktivt avfall. Rapporten kan leses her.</p> <p>NGU er nå i gang med en regional undersøkelse i Halden-området som også dekker Aremark kommune.</p>	

	<p>De var på befaring i juni, og igjen nå tidlig i september. De kommer til å ferdigstille rapporten i 2024.</p> <p>Det understrekes fra NND at undersøkelsene er ren kunnskapsinnhenting og tar ikke stilling til lokaliseringsspørsmål.</p>	
13:30	<p>Statusoppdatering v/Martin Andreasson</p> <p>Se presentasjon under dag 1 punkt 4.</p> <p>Utkast på skisse som viser avfallsstrømmer ble presentert og gruppen kom med mange gode innspill.</p> <p>KLDRA (Kombinert lager og deponi for radioaktivt avfall) Det er gjennomført en tilstandsvurdering av KLDRA-anlegget opp mot dagens krav.</p> <p>Gjennomgangen har vist at dagens sikkerhetskonsept ikke er i tråd med internasjonale anbefalinger. Anlegget er bygd med sikkerhets-forutsetningene man hadde da anlegget ble bygd.</p> <p>Anlegget som det står og går i dag oppfyller vesentlige krav og er ikke en fare for utslipp så lenge anlegget er i drift.</p> <p>Forhold om behov for økt vedlikehold, oppdatering av sikkerhetsanalyse og drift håndteres kontinuerlig av IFE, som har konsesjon til å drifte anlegget.</p> <p>IFE tar situasjonen på største alvor, og følger opp med både målinger, undersøkelser og miljøovervåkning kontinuerlig. IFE har også valgt å stanse deponeringen av avfall midlertidig.</p> <p>Spørsmål fra salen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det ble stilt spørsmål om hvordan nytt avfall håndteres og om lagerhallen på KLDRA kan tas i bruk. <p>Svar fra NND</p> <ul style="list-style-type: none"> - Situasjonen er uavklart, men en ting er tydelig og det er at det finnes et stort behov for lagerløsninger også i påvente av nye mellomlager. Endret bruk av lagerhall på KLDRA krever konsesjonssøknad. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. NND vil utarbeide et veikart som viser overordnet status og aktiviteter fremover. 2. NND oppdaterer skisse for avfallsstrømmer med bakgrunn i innkomne innspill. 3. Neste møte blir i starten av desember. 4. NND lager en møteplan for 2024. 5. NND undersøker mulighetene for studietur til Danmark i 2024 og kommer tilbake med mer informasjon og forslag til dato.

	<p>Decommissioning Innovation & Training Lab (DITL) NND har sett på muligheten for å lage et demonstrasjonsanlegg/besøkssenter hvor vi kan teste og trene på vanskelige operasjoner som må gjøre i forbindelse med dekommisjonering. Arbeidet er helt i startfasen. NND har hatt dialog med Halden kommune, som synes konseptet er en god idé.</p> <p>Nye kontorlokaler for NND NND har fått nye kontorlokaler i Halden, på Saugbrugs. Vi holder fortsatt til i Storgata, og er å nå å finne i tre lokasjoner: Kjeller, Saugbrugs og Storgata. Årsaken er at NND har ansatt mange nye medarbeidere og trenger mer plass.</p> <p>Nasjonal gjennomføringsplan Under arbeid hos Næring- og fiskeridepartementet (NFD). NND har spurt NFD om referansegruppen kan få komme med innspill til planen. NFD vil ta ansvar for medvirkning. Det er ikke kjent om det vil være mulig å gi innspill før planen sendes på høring.</p> <p>Spørsmål fra salen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det ble stilt spørsmål om formålet med gjennomføringsplanen. <p>Svar fra NND</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjeldende stortingsmeldingen gir et historisk tilbakeblikk på den norske atomsatsningen. NND og IFE har i fellesskap bedt om en gjennomføringsplan som beskriver hvordan vi skal jobbe fremover. - NND har oppfordret NFD til å involvere referansegruppen i arbeidet. - Dokumentet er under arbeid hos NFD og vi antar at en forespørsel om innspill kan komme tidligst i oktober. Understreker at dette er en antagelse. <p>Waste management Program (WMP) Program som beskriver hvordan NND skal ta hånd om atomavfallet. Arbeidet nærmer seg ferdigstilling. Det vil gis mulighet for å komme med innspill i løpet av høsten. Frist for ferdigstilling er i løpet av året.</p>	
--	--	--

	<p>Innspill fra salen</p> <ul style="list-style-type: none">- Det ble presisert at det er viktig med tidlig og god informasjon i forkant når NND ønsker innspill.- Det ble foreslått at WMP settes opp som tema på neste møte i desember, og at dokumentene det ønskes innspill på sendes ut i god tid før møtet. <p>Studietur Det er ønske om studietur for referansegruppen første kvartal 2024.</p> <p>Danmark ble lansert som kandidat blant flere andre kandidater, og det var enighet i gruppen om at vi planlegger en tur dit i februar-mars 2024.</p> <p>Det er et ønske fra deltakerne om å møte miljøorganisasjoner og lokale ressursgrupper fra Danmark.</p> <p>Det er et ønske fra deltakerne at det ikke dyttes inn for mye i et besøksprogram på en slik tur.</p> <p>Eventuelt Det ble som vanlig åpnet for innspill/evaluering fra deltakerne i gruppen.</p> <ul style="list-style-type: none">• Det var et nyttig møte med mye påfyll• Det var viktig og satt pris på at Pål Mikkelsen deltok hele tiden• Møte med de lokale gruppene var interessant	
--	--	--